

Spis treści

1. Wstęp.....	11
2. Spis skrótów.....	13
3. Kadry i płace - zmiany w 2024.....	20
3.1 Tabelaaryczne zestawienie najważniejszych zmian, które weszły w życie w 2024 r. wraz z ich omówieniem.....	20
3.2 Zestawienie najważniejszych obowiązków pracodawcy na przełomie roku i w 2024 r.....	37
3.3 Cykliczne obowiązki pracodawcy.....	43
3.4 Cykliczne obowiązki płatników.....	46
3.4.1 ZUS.....	46
3.4.2 Urząd Skarbowy.....	47
3.4.3 PPK.....	47
3.4.4 PFRON.....	47
3.5 Obowiązki sprawozdawcze do GUS.....	48
3.6 Czy pracodawca ma obowiązek informowania zatrudnionych o zmianach treści przepisów kadrowo-płacowych?.....	48
3.7 Najważniejsze wyroki sądowe w 2024.....	48
3.7.1 Emeryt – były pracownik ma prawo do świadczeń z ZFŚS, nawet jeśli pracuje u innego pracodawcy na umowie o pracę.....	48
3.8 Wynagrodzenie minimalne w 2024.....	49
3.8.1 Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę dla pracownika i zleceniobiorcy w 2024.....	49
3.9 Dodatek za szczególne warunki pracy nie jest wliczany do minimalnego od 1 stycznia 2024 r.....	50
3.9.1 Czy pracodawca lub zleceniodawca jest zobowiązany powiadomić o zmianie wysokości minimalnej stawki miesięcznej i godzinowej?.....	50
3.10 Składniki wynagrodzenia uzależnione od wysokości minimalnego wynagrodzenia.....	51
3.10.1 Czy pracownicze honoraria autorskie nie wchodzą do minimalnego wynagrodzenia za pracę?.....	56
3.11 Ubezpieczenia społeczne w 2024.....	57
3.11.1 Wysokość składek w 2024 r.....	57
3.11.2 Składka na ubezpieczenie wypadkowe od 1 kwietnia 2024 r.....	58
3.11.3 Kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek emerytalno-rentowych w 2024 r.....	59
3.11.4 Kwota ograniczenia miesięcznej podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w 2024 r.....	60
3.11.5 Skrócenie czasu na przekazywanie korekt dokumentów rozliczeniowych do ZUS.....	60
3.12 Ubezpieczenie zdrowotne w 2024.....	63
3.12.1 Zasady obniżenia składki zdrowotnej – bez zmian w 2024 r.....	63
3.13 Zasiłki w 2024.....	64
3.13.1 Zwolnienie lekarskie „anuluje” zwolnienie od pracy od pracy z powodu siły wyższej – stanowiska GIP i ZUS różnią się.....	64
3.13.2 Uzupelnianie podstaw zasiłkowych w miesiącu wystąpienia zwolnienia z powodu działania siły wyższej – zmiana stanowiska ZUS.....	64
3.13.3 Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 24 listopada 2023 r.....	65
3.14 Podatki w 2024 r.....	66
3.14.1 Nowy niższy limit zwolnienia podatkowego finansowania wypoczynku dzieci ze środków obrotowych w 2024.....	66
3.14.2 Nowy niższy limit zwolnienia podatkowego świadczeń socjalnych w 2024.....	67
3.14.3 Podatki w 2024 r.....	67
3.15 Czas pracy w 2024 r.....	68
3.16 Współczynnik ekwiwalentowy.....	68
4. Zmiany, które czekają pracodawców w 2024 r. lub później.....	69
4.1 Dostosowanie stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe.....	69
4.2 Kontrole PIP w 2024 r.....	70
4.3 Wszystkie świadczenia za chorobę będzie płacił ZUS.....	70
4.4 Doręczenia elektroniczne.....	71
4.5 Sygnaliści.....	72
4.6 Dyrektywa o równości wynagrodzeń mężczyzn i kobiet.....	72
4.6.1 Czy przepisy KP o wynagrodzeniu za nadgodziny dla niepełnoetatowca po wyroku TSUE zostaną zmienione?.....	80
4.6.2 Czy fiskus zmieni podejście do ryczałtu samochodowego pod wpływem orzecznictwa NSA?.....	81
4.7 Elektronizacja umów o pracę.....	82
4.8 Umowa o praktykę absolwentką - zawsze odpłatna w 2024 r.?.....	82
5. Inne zmiany w 2023 r.....	83
5.1 Refundacja okularów.....	83

5.2	Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o delegowaniu kierowców w transporcie drogowym.....	84
5.3	Zmiana ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę.....	84
5.4	Częściowa praca transgraniczna a ubezpieczenia społeczne.....	85
5.5	Koniec pandemii i stanu zagrożenia epidemicznego.....	85
5.6	Uprawnienia rodziców adopcyjnych – korzystne zmiany od 1 lutego 2023 r.....	86
5.7	Work-life balance – nowelizacja Kodeksu pracy.....	87
5.7.1	Rozszerzenie ochrony przed niekorzystnym traktowaniem w zatrudnieniu z powodu korzystania z uprawnień pracowniczych.....	88
5.7.2	Nowe regulacje dotyczące umowy na okres próbny.....	89
5.7.3	Pracodawca wskazuje w umowie o pracę dzień rozpoczęcia pracy.....	90
5.7.4	Brak możliwości zakazywania pracy na rzecz innego podmiotu.....	90
5.7.5	Rozszerzona treść umowy o pracę i dodatkowej informacji dołączanej do umowy o pracę.....	91
5.7.6	Rozszerzony zakres informacji dla pracowników wysyłanych do innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.....	93
5.7.7	Wniosek o zmianę rodzaju umowy o pracę na umowę o pracę na czas nieokreślony lub o bardziej przewidywalne i bezpieczne warunki pracy – nowość od 26 kwietnia 2023 r.....	94
5.7.8	Ograniczenia w wypowiedzaniu umów o pracę – nowość od 26 kwietnia 2023 r.....	95
5.7.9	Obowiązek podawania przyczyny wypowiedzenia i inne zmiany dotyczące wypowiedzania umów na czas określony.....	95
5.7.10	Rozszerzony katalog podstawowych obowiązków pracodawcy.....	96
5.7.11	Więcej przerw w pracy wliczanych do czasu pracy.....	97
5.7.12	Zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej.....	97
5.7.13	Dodatkowy urlop opiekuńczy.....	100
5.7.14	Elastyczna organizacja pracy na wniosek rodziców dzieci do ukończenia 8. r. ż.....	101
5.7.15	Dłuższy urlop rodzicielski.....	103
5.7.16	Urlop ojcowski – tylko do ukończenia 12 miesiąca.....	104
5.7.17	Inne zmiany wprowadzone w nowelizacji work-life balance.....	104
5.7.18	Sankcje za nieinformowanie pracownika o warunkach jego zatrudnienia i za nieudzielenie pracownikowi odpowiedzi na wniosek.....	110
5.8	Zmiany w zasiłkach od 26 kwietnia 2023 r.....	112
5.9	Nowelizacja rozporządzenia o dokumentacji pracowniczej w związku z nowelizacją work-life balance.....	116
5.10	Nowelizacja rozporządzenia o świadectwie pracy w związku z nowelizacją work-life balance.....	117
5.11	Nowe rozporządzenie w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem.....	118
5.12	Sygnaliści.....	119
5.13	Platforma Usług Elektronicznych obowiązkowa dla każdego płatnika.....	121
5.14	Podatki w 2024 r.....	122
5.14.1	Skala podatkowa w 2024 r.....	122
5.15	PIT-2.....	122
5.15.1	Kwota wolna od podatku w 2024 r.....	122
5.15.2	Wysokość pracowniczych kosztów uzyskania przychodów w 2024 r. (KUP) – bez zmian.....	123
5.15.3	Możliwość rezygnacji pracownika ze stosowania podwyższonych miesięcznych kosztów uzyskania przychodów.....	123
5.15.4	Roczny limit roczny 50% KUP - bez zmian.....	124
5.15.5	Oświadczenia i wnioski podatkowe w 2024 r.....	124
5.16	Jak zmieni się wygląd list płac w 2024?.....	125
5.17	ZUS.....	126
5.17.1	Wysokość składek w 2024 r.....	126
5.18	Ubezpieczenie zdrowotne.....	128
5.18.1	Zasady obniżenia składki zdrowotnej.....	128
6.	Źródła prawa pracy.....	130
6.1	Przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz zakładowe prawo pracy.....	130
6.2	Modyfikacja przepisów prawa pracy przez porozumienia zbiorowe.....	134
6.3	Przedstawiciel pracowników i przedstawicielstwo pracowników.....	137
6.4	Stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego.....	141
7.	Zasady prawa pracy.....	142
7.1	Równe traktowanie w zatrudnieniu.....	143
7.1.1	Dyskryminacja.....	146
7.1.2	Mobbing.....	147
8.	Ochrona danych osobowych.....	149
8.1	RODO – o czym pracodawca czy zleceniodawca musi pamiętać zanim dojdzie do rozmowy kwalifikacyjnej.....	149

8.1.1 Zgoda na przetwarzanie danych.....	149
8.1.2 Wizerunek – fotografia w CV.....	150
8.1.3 Niepełnosprawność a rekrutacja.....	150
8.1.4 Rekrutacje przyszłe.....	151
8.1.5 Kandydatury spontaniczne.....	152
8.1.6 UODO o zgodzie na przetwarzanie danych.....	153
8.1.7 Obowiązek informacyjny.....	155
8.1.8 Zakończenie rekrutacji – obowiązki pracodawcy.....	163
8.2 Korzystanie z innych źródeł pozyskania danych osobowych niż dokumenty nadesłane w procesie rekrutacji.....	164
8.3 Referencje	164
8.4 Potwierdzanie prawdziwości dyplomów w szkole i na uczelni.....	165
8.5 Rekrutacja za pośrednictwem agencji zatrudnienia i portali rekrutacyjnych.....	165
8.6 Pozyskiwanie danych osobowych w Kodeksie pracy.....	165
8.7 Rozporządzenie RODO a zatrudnianie.....	169
8.7.1 Dokumentacja przetwarzania danych osobowych zgodnie z RODO.....	176
8.8 RODO a ochrona danych osobowych pracownika.....	177
8.9 Czy pracodawca może korzystać z prywatnych danych kontaktowych do pracownika?.....	180
8.10 UODO – poradniki i szkolenia.....	182
8.10.1 Konkursy dla pracowników a ochrona danych osobowych.....	185
8.11 Monitoring wizyjny i monitoring poczty elektronicznej.....	186
9. Rekrutacja.....	193
9.1 Treść ogłoszeń o pracę.....	193
9.2 Rozmowa kwalifikacyjna.....	194
9.3 ABC rekrutacji.....	196
9.4 List intencyjny, przedwstępna umowa o pracę.....	199
9.5 Weksle niezgodne z prawem pracy	202
10. Umowa o pracę.....	204
10.1 Strony stosunku pracy.....	204
10.2 Zawarcie umowy o pracę.....	204
10.3 Rodzaje umów o pracę.....	211
10.3.1 Co można wpisać do umowy o pracę?.....	211
10.3.2 Data zawarcia umowy i data rozpoczęcia pracy.....	212
10.3.3 Umowa na okres próbny.....	212
10.3.4 Umowa na okres próbny – zmiany wprowadzone w nowelizacji work-life balance.....	213
10.3.5 Umowa na zastępstwo – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	214
10.3.6 Umowa na czas wykonywania określonej pracy – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	214
10.3.7 Umowa na czas określony.....	215
10.3.8 Limit umów o pracę na czas określony, limit trwania umowy o pracę na czas określony - „limit 33 i 3”.....	216
10.3.9 Rozszerzenie zakresu treści umowy o pracę na czas określony.....	223
10.3.10 Nowe obowiązki informacyjne pracodawców wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	223
10.4 Obowiązek podawania przyczyny wypowiedzenia umowy na czas określony.....	224
10.4.1 Umowa na czas nieokreślony.....	224
10.4.2 Rodzaje umów o pracę – podsumowanie.....	225
11. Elementy umowy o pracę.....	227
11.1 Treść umowy o pracę.....	227
11.1.1 Zmiany w treści umowy o pracę oraz dodatkowej informacji wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	227
11.1.2 Treść dodatkowej informacji o warunkach pracy i płacy po nowelizacji work-life balance.....	227
11.1.3 Rodzaj umowy.....	229
11.1.4 Data zawarcia i dzień rozpoczęcia pracy.....	229
11.1.5 Inne elementy umowy.....	230
11.1.6 Rodzaj pracy.....	231
11.1.7 Miejsce lub miejsca wykonywania pracy.....	231
11.1.8 Wynagrodzenie za pracę odpowiadające rodzajowi pracy, ze wskazaniem składników wynagrodzenia.....	233
11.1.9 Wymiar czasu pracy.....	233
11.1.10 Termin rozpoczęcia pracy lub dzień rozpoczęcia pracy.....	233
11.1.11 Inne elementy w umowie o pracę od 26 kwietnia 2023 r.....	234
11.1.12 Praca zdalna.....	234
11.1.13 Dodatkowe postanowienia w umowie o pracę.....	234
11.1.14 Przykładowy wzór umowy o pracę po nowelizacji work-life balance.....	236
11.1.15 Przykładowy wzór informacji o warunkach zatrudnienia.....	238
11.1.16 Prawa autorskie.....	248
11.1.17 Umowa o wspólnej odpowiedzialności za mienie powierzone pracownikowi.....	258

11.1.18 Umowa o zwrocie kosztów szkolenia.....	258
RODO a umowa o pracę.....	258
11.1.19 Umowa o zakazie konkurencji.....	258
11.1.20 Dodatkowe zatrudnienie a zakaz konkurencji.....	260
11.2 Telepraca zniknęła z Kodeksu pracy od dnia 7 kwietnia 2023 r.....	262
11.3 Domniemanie stosunku pracy.....	262
12. Obowiązki stron stosunku pracy.....	264
12.1 Obowiązki pracownika.....	264
12.2 Obowiązki pracodawcy.....	265
12.3 Wykroczenia przeciwko prawom pracownika.....	269
12.4 Regulamin pracy.....	276
12.5 Dokumentacja pracownicza a ochrona danych osobowych.....	279
12.6 E-akta osobowe od 1 stycznia 2019 r.....	280
12.6.1 Informacja o okresie przechowywania i odbiorze dokumentacji pracowniczej dołączana do świadectwa pracy.....	292
12.6.2 Obowiązki wobec ZUS wynikające z ustawy o elektronizacji akt osobowych.....	299
12.7 Rozporządzenie o dokumentacji pracowniczej.....	304
12.8 Akta osobowe.....	304
12.8.1 Część E – nowelizacja rozporządzenia w sprawie dokumentacji pracowniczej.....	312
12.9 Pozostała dokumentacja pracownicza.....	313
12.10 Forma, miejsce i okres przechowywania dokumentacji pracowniczej i innych dokumentów – kontrowersje i wątpliwości w wyjaśnieniach Ministerstwa Pracy.....	317
12.10.1 Gdzie trzymać druki niezwiązane z prawem pracy (podatkowe, ZUS, RODO)?.....	327
12.11 Przykładowe wzory dokumentów pracowniczych.....	328
12.11.1 Kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie.....	329
12.11.2 Kwestionariusz osobowy dla pracownika.....	329
12.11.3 Dokumenty ubezpieczeniowe.....	330
12.11.4 ZUS ZUA – zgłoszenie/wyrejestrowanie/zmiana danych pracownika.....	331
12.11.5 ZUS ZIUA – zgłoszenie zmiany danych identyfikacyjnych pracownika.....	331
12.11.6 ZUS – ZCNA - dane członka rodziny w celu zgłoszenia/wyrejestrowania do ubezpieczenia zdrowotnego.....	331
12.11.7 Oświadczenie o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe) lub kwocie składek odprowadzonych do ZUS w roku 2023.....	332
12.11.8 Oświadczenie do celów naliczenia składek na Fundusz Pracy.....	334
12.11.9 Potwierdzenie zapoznania się z regulaminami obowiązującymi u pracodawcy.....	334
12.11.10 Oświadczenie pracownicy/pracownika (matki, ojca lub opiekuna dziecka).....	335
12.11.11 Wniosek o przekazywanie wynagrodzenia do rąk własnych.....	336
12.11.12 Informacja dla pracowników dotycząca równego traktowania w zatrudnieniu.....	336
12.11.13 Potwierdzenie zapoznania się z przepisami o równym traktowaniu w zatrudnieniu.....	336
12.11.14 Oświadczenie w sprawie znajomości i odpowiedzialności za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych.....	337
12.11.15 Informacja o monitoringu.....	337
12.11.16 PIT-2 – od 1 stycznia 2023 r. pomocniczy wzór.....	338
12.11.17 Oświadczenie o podwyższeniu zaliczek.....	338
12.11.18 Oświadczenie o właściwym identyfikatorze podatkowym.....	339
12.12 Sposób przechowywania dokumentacji pracowniczej.....	339
12.13 Świadectwo pracy.....	341
Rozwiązanie stosunku pracy.....	343
Wygaśnięcie stosunku pracy.....	344
12.13.1 Prawo wystąpienia do sądu pracy.....	345
12.13.2 Informacje o dokumentacji pracowniczej dołączane do świadectwa pracy od 1 stycznia 2019 r.....	346
12.13.3 Wzór świadectwa pracy i sposób jego wypełnienia.....	347
12.13.4 Nowy wzór świadectwa pracy.....	349
12.13.5 Odszkodowanie za niewydanie świadectwa pracy, odszkodowanie na podstawie KP.....	352
12.13.6 Najczęściej popełniane błędy w świadectwie pracy.....	355
12.14 Szkolenie pracowników.....	356
13. Podstawowe prawa pracowników związane z rodzicielstwem.....	359
13.1 Badania lekarskie w ciąży.....	359
13.2 Prace zabronione.....	359
13.3 Zakaz rozwiązywania umów.....	366
13.4 Inne ograniczenia w zatrudnianiu ciężarnych.....	371
13.5 Ochrona i uprawnienia rodziców małych dzieci.....	372

14. Urlopy związane z rodzicielstwem i macierzyństwem.....	374
14.1 Zmiany wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	374
14.1.1 Elastyczna organizacja pracy.....	374
14.1.2 Dłuższy urlop rodzicielski.....	375
14.1.3 Urlop ojcowski – tylko do ukończenia 12 miesiąca.....	376
14.1.4 Urlop opiekuńczy wprowadzony nowelizacją work-life balance.....	376
14.1.5 Zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej.....	377
14.2 Zestawienie urlopów i świadczeń związanych z rodzicielstwem.....	377
14.2.1 Definicje pojęć na potrzeby działu ósmego KP.....	381
14.2.2 Urlop macierzyński.....	381
14.2.3 Urlop rodzicielski – regulacje od 26 kwietnia 2023 r.....	383
14.3 Elastyczna organizacja pracy dla rodziców.....	386
14.4 Najważniejsze wyroki i interpretacje w sprawach związanych z zasiłkami.....	387
14.5 Urlop ojcowski.....	388
14.6 Rodzice adopcyjni a uprawnienia związane z rodzicielstwem.....	393
14.7 Urlop wychowawczy.....	393
14.8 Ubezpieczenia osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim.....	403
14.9 Uprawnienia zleceniobiorców i innych grup ubezpieczonych do podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu na warunkach urlopu wychowawczego.....	408
14.9.1 Inne grupy objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.....	408
14.10 Powrót do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem.....	410
14.11 Przerwy na karmienie.....	410
14.12 Dwa dni na opiekę.....	411
14.13 Oświadczenie o korzystaniu z uprawnień rodzicielskich.....	412
15. Urlop wypoczynkowy.....	415
15.1 Prawo do pierwszego urlopu.....	416
15.2 Prawo do kolejnego urlopu.....	417
15.3 Wymiar urlopu.....	418
15.4 Plan urlopów.....	425
15.5 Przesunięcie terminu urlopu.....	426
15.6 Urlop proporcjonalny.....	427
15.7 Urlop uzupełniający.....	430
15.8 Urlop wypoczynkowy w okresie wypowiedzenia umowy.....	431
15.9 Urlop na żądanie.....	431
15.10 Przesunięcie urlopu.....	434
15.11 Odwołanie z urlopu.....	437
15.12 Urlop wypoczynkowy – oficjalne stanowisko Ministerstwa Pracy.....	438
15.13 Inne zwolnienia z pracy.....	438
15.13.1 Usprawiedliwianie nieobecności w pracy.....	439
15.13.2 Zwolnienia od pracy.....	439
15.13.3 Honorowi krwiodawcy.....	445
16. Czas pracy.....	447
16.1 Ustalanie czasu pracy.....	447
16.2 Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	453
16.2.1 Okres rozliczeniowy.....	454
16.3 Czasu pracy – okresy wliczane i nie wliczane.....	457
16.3.1 Czas dojazdu i powrotu z pracy.....	459
16.3.2 Czynności przygotowawcze.....	460
16.3.3 Czas szkolenia.....	462
16.3.4 Usuwanie wad.....	462
16.4 Systemy i rozkłady czasu pracy.....	463
16.5 Czas pracy w 2024 r.....	464
16.6 Współczynnik do wyliczenia ekwiwalentu w 2024 r.....	470
16.7 Rozkład czasu pracy (harmonogramy/grafiki).....	470
16.7.1 Podstawowy system czasu pracy.....	475
16.7.2 Równoważny system czasu pracy (art. 135 KP).....	475
16.7.3 Dozór urzędzeń (art. 136 KP).....	476
16.7.4 Pilnowanie mienia (art. 137 KP).....	476
16.7.5 Praca w ruchu ciągłym (art. 138 KP).....	476
16.7.6 Przerwywany czas pracy (art. 139 KP).....	477
16.7.7 Zadaniowy czas pracy (140 KP).....	478

16.7.8 Ruchomy czas pracy (1401 § 1 KP).....	479
16.7.9 Indywidualny rozkład czasu pracy (art. 142 KP).....	480
16.7.10 Weekendowy system czasu pracy (art. 144 KP).....	481
16.7.11 System skróconego tygodnia pracy (art. 143 KP).....	481
16.7.12 Skrócony czas pracy (art. 145 KP).....	481
16.7.13 Praca zmianowa (art. 146 KP).....	481
16.7.14 Czas pracy pracownika mobilnego.....	482
16.7.15 Szczególna ochrona (art. 148 KP).....	484
16.7.16 Szczególne uprawnienia rodziców dzieci niepełnosprawnych w zakresie elastycznego kształtowania czasu pracy - art. 1421 KP.....	485
16.8 Dokumentacja dotycząca czasu pracy (art. 149 KP).....	485
16.9 Okresy odpoczynku i przerwy w pracy.....	490
16.9.1 Odpoczynek dobowy (art. 132 KP).....	490
16.9.2 Odpoczynek tygodniowy (art. 133 KP).....	491
16.9.3 Przerwa – 15 minut (art. 134 KP).....	492
16.9.4 Przerwa pięciominutowa.....	493
16.9.5 Przerwa w pracy - 60-minutowa (art. 141 KP).....	494
16.9.6 Przerwa na załatwienie spraw osobistych.....	495
16.10 Czas pracy niepełnosprawnych	496
16.11 Praca w niedziele i święta.....	497
16.12 Ograniczenia pracy w handlu w placówkach handlowych.....	499
16.13 Wyjątki od zakazu handlu.....	501
16.14 Sankcje.....	501
16.15 Praca w godzinach nadliczbowych.....	502
16.15.1 Nadgodziny dobowe czy średniotygodniowe?.....	508
16.15.2 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych czy czas wolny?.....	508
16.15.3 Brak płatnych nadgodzin.....	511
16.15.4 Nadgodziny – podsumowanie.....	512
16.16 Dyżur.....	515
16.17 Przeszłość.....	522
16.18 Praca w porze nocnej.....	524
16.18.1 Pora nocna – definicja.....	524
16.18.2 Rekompensowanie pracy w porze nocnej.....	524
16.18.3 Dodatek za pracę w porze nocnej – zasady obliczania.....	524
16.19 Czas pracy - podsumowanie.....	528
17. Ustanie stosunku pracy.....	529
17.1 Porozumienie stron.....	532
17.2 Rozwiązywanie umów o pracę za wypowiedzeniem.....	536
17.2.1 Zmiany w wypowiedzaniu umów o pracę obowiązujące od 22 lutego 2016 r.....	536
17.2.2 Najważniejsze zmiany w rozwiązywaniu umów wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	537
17.2.3 Rozwiązywanie umowy o pracę na okres próbny.....	538
17.2.4 Rozwiązywanie umowy o pracę na czas określony.....	538
17.2.5 Rozwiązanie umowy na czas określony na zastępstwo.....	539
17.2.6 Możliwość zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia.....	539
17.2.7 Rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony.....	540
17.2.8 Zakaz wypowiedzania umowy o pracę.....	556
17.2.9 Pomocnicze wzory wypowiedzeń.....	561
17.3 Ponowne zatrudnienie	567
17.4 Modyfikacja treści umowy o pracę.....	567
17.5 Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę.....	571
17.5.1 Rozwiązanie umów terminowych.....	571
17.5.2 Rozwiązanie umów terminowych - odszkodowanie z tytułu naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów terminowych.....	573
17.6 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	574
17.7 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika.....	586
17.8 Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika.....	587
17.9 Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	588
17.10 Wygaśnięcie umowy o pracę.....	589
17.10.1 Tymczasowe aresztowanie.....	589
17.10.2 Odbywanie kary pozbawienia wolności, zaginięcie, porzucenie pracy.....	590

17.11 Zarząd sukcesyjny.....	590
17.12 Zwolnienia grupowe.....	593
17.13 Odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia.....	596
17.14 Wybrane orzecznictwo w zakresie rozwiązywania umów.....	596
17.15 Ustanie stosunku pracy – podsumowanie.....	598
18. Pracownik z orzeczeniem niepełnosprawności.....	607
18.1 Czas pracy osoby niepełnosprawnej.....	612
18.2 Wynagrodzenie.....	613
18.3 Dodatkowy urlop wypoczynkowy.....	613
18.4 Płatne zwolnienia od pracy.....	614
18.5 Korzyści dla pracodawcy zatrudniającego niepełnosprawnych.....	614
18.5.1 Niższe lub brak wpłat na PFRON.....	614
18.5.2 Niezbędne, racjonalne usprawnienia.....	616
18.5.3 Inne zachęty dla pracodawcy	616
19. Młodociani.....	618
19.1 Obowiązki pracodawców.....	621
19.1.1 Rozwiązanie umowy	622
19.1.2 Szczególna ochrona zdrowia.....	623
19.1.3 Czas pracy i czas nauki.....	623
19.1.4 Prace wzbronione.....	624
19.1.5 Urlop wypoczynkowy.....	624
19.2 Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe.....	624
19.3 Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe.....	624
20. Wynagrodzenie	626
20.1 Regulamin wynagradzania.....	626
20.2 Zasada równości, zakaz dyskryminacji a zasada adekwatności.....	631
20.2.1 Tajemnica wynagrodzeń.....	635
20.3 Ochrona i termin wypłaty wynagrodzenia.....	637
20.4 Zasady wypłaty wynagrodzenia.....	638
20.5 Termin wypłaty wynagrodzenia ostatniego wynagrodzenia.....	639
20.6 Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę.....	640
20.7 Jakie są systemy wynagradzania?.....	641
20.8 Okres przechowywania dokumentacji płacowej.....	643
20.9 Obligatoryjne składniki wynagrodzenia pracownika.....	644
20.10 Pasek płacowy czy informacja miesięczna?.....	647
20.11 Obliczanie obligatoryjnych składników wynagrodzenia – podstawy prawne.....	649
21. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	666
21.1 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	666
21.2 Zestawienie porównawcze zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	667
21.3 Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem zleciodawcy, nieposiadającą innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami.....	680
21.4 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń	681
21.4.1 Umowa zlecenia i umowa o pracę u jednego pracodawcy.....	682
21.4.2 Umowa zlecenia z innym podmiotem niż własny pracodawca	687
21.4.3 Kilka umów zlecenia	690
21.5 Istota terminu wypłaty wynagrodzenia przy zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych.....	692
21.6 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem.....	692
21.7 Umowa zlecenia/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zleciodawcy.....	694
21.7.1 Zbieg zleceń - zasady obowiązujące od 1.1.2016 r.....	697
21.8 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie wychowawczym.....	699
21.9 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie macierzyńskim.....	699
21.9.1 Podstawa wymiaru składki osób pobierających zasiłek macierzyński.....	700
21.9.2 Stopy procentowe składek na ubezpieczenia społeczne oraz sposób finansowania składek.....	701
21.10 Przychody zwolnione od składek.....	706
21.11 Druki przesyłane do ZUS.....	707
21.11.1 Kod zawodu w drukach ubezpieczeniowych.....	708
21.11.2 Terminy wysyłania deklaracji, rozliczania i opłacania składek.....	709
21.12 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	709
21.12.1 Uchylenie druku ZUS ZZA od 1 stycznia 2022 r.....	711
21.13 Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	711
21.13.1 Fundusz Pracy.....	711

21.13.2 Fundusz Solidarnościowy.....	714
21.13.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	714
21.13.4 Zwolnienie z opłacania składek na FP, FS i FGŚP.....	714
21.13.5 Fundusz Emerytur Pomostowych.....	716
21.14 Terminy składania dokumentów rozliczeniowych i opłacania należnych składek.....	717
21.15 ZUS - zmiany od 18 września 2021 r. i w 2022 r.....	717
21.16 Zasiłki – zmiany od 1 stycznia 2022 r.....	718
22. Umowy cywilnoprawne.....	720
22.1 Umowy cywilnoprawne a umowa o pracę.....	720
22.2 Umowa zlecenia	725
22.3 Umowa zlecenia a umowa o pracę.....	733
22.4 Minimalna stawka godzinowa dla zleceniobiorców i samozatrudnionych w 2024 r.....	739
22.5 Umowa o dzieło.....	748
22.6 Zgłaszanie umów o dzieło do ZUS od 1 stycznia 2021 r. - nowy formularz RUD.....	752
22.7 Porównanie umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło.....	755
22.8 Kiedy zastosować umowę zlecenie a kiedy umowę o dzieło?.....	759
22.9 Przykłady prac wykonywanych na podstawie różnych umów.....	766
22.10 Umowa agencyjna	770
22.11 Samozatrudnienie.....	770
22.12 Umowa o praktykę absolwencką.....	773
22.13 Wolontariat.....	775
22.14 Kontrakt menedżerski.....	777
22.15 Inne umowy o świadczenie usług.....	778
22.16 Członek zarządu - oskładkowanie.....	778
23. Pracownicze plany kapitałowe.....	780
23.1 PPK a system emerytalny.....	780
23.2 PPK – pracownicze plany kapitałowe.....	780
23.3 Zasady PPK.....	781
23.4 Aktorzy PPK.....	781
23.5 Terminy.....	784
23.6 Procedura wyboru instytucji finansowej.....	784
23.6.1 Procedura wyboru instytucji finansowej.....	785
23.7 Umowa o zarządzanie PPK.....	790
23.8 Umowa o prowadzenie PPK.....	791
23.9 Osoby zatrudnione i podmioty zatrudniające.....	792
23.10 Wpłaty do PPK.....	794
23.10.1 Wpłaty do PPK finansowane przez pracodawcę.....	798
23.11 PPK - zmiany wprowadzone od 4 czerwca 2022 r.....	802
23.12 Lista plac.....	803
23.12.1 Podstawa naliczenia wpłat do PPK.....	803
23.12.2 Kiedy powstaje przychód z wpłat pracodawcy do PPK?.....	803
23.12.3 Opodatkowanie wpłat pracodawcy do PPK gdy nie ma przychodu (wyплаты), z którego można potrącić zaliczkę.....	804
23.12.4 Wpłaty do PPK a „Zerowy PIT dla młodych”.....	805
23.12.5 Umowa zlecenia a PPK.....	807
23.13 Termin wypłaty listy plac a termin dokonania wpłat do PPK.....	808
23.13.1 Kiedy pracodawca nie pobierze wpłaty do PPK od pracownika, a naliczy wpłatę finansowaną ze swoich środków?	809
23.13.2 Limit roczny wpłat do PPK.....	810
23.14 Wykazywanie w raporcie ZUS RCA wpłaty do PPK finansowanej przez podmiot zatrudniający.....	811
23.15 Wpłata powitalna i dopłaty roczne.....	813
23.16 Obowiązki informacyjne podmiotu zatrudniającego.....	814
23.17 Wyłączenia systemowe.....	815
23.17.1 Autozapis.....	816
23.17.2 Rezygnacja z PPK.....	816
23.18 Dokumenty, druki i oświadczenia – okres przechowywania.....	817
23.19 Portal PPK.....	818
23.20 PPK – podsumowanie.....	818
24. Praca zdalna w Kodeksie pracy.....	820
24.1 Praca zdalna – definicja i rodzaje.....	820
24.2 Praca zdalna kodeksowa, kosztowa.....	825

24.2.1	Postać dokumentacji dotyczącej pracy zdalnej.....	827
24.2.2	Pracownicy szczególnie uprawnieni do pracy zdalnej.....	828
24.2.3	Praca zdalna w ramach elastycznej organizacji pracy.....	829
24.3	Tryb wprowadzenia i sposoby określenia zasad wykonywania pracy zdalnej.....	830
24.4	Regulamin wyboru przedstawicieli pracowników.....	833
24.5	Zakończenie wykonywania pracy zdalnej.....	838
24.6	Świadczenia pieniężne z tytułu wykonywania pracy zdalnej.....	840
24.6.1	Przykładowe wyliczenia ryczałtu za pracę zdalną.....	845
24.7	Czy pomniejszać świadczenia za PZ za czas nieświadczenia pracy?.....	847
24.8	Zasady kontroli w trakcie wykonywania pracy zdalnej.....	848
24.9	Czas pracy w trakcie pracy zdalnej.....	851
24.10	Praca zdalna na polecenie pracodawcy.....	855
24.11	Praca zdalna okazjonalna.....	860
24.12	Świadczenia z tytułu pracy zdalnej w stanowiskach fiskusa.....	865
24.13	Praca zdalna wprowadzona jako elastyczna organizacja pracy na podstawie nowelizacji work-life balance.....	865
24.14	Nowelizacja rozporządzenia o świadectwie pracy w związku z nowelizacją work-life balance i wprowadzeniem pracy zdalnej do Kodeksu Pracy.....	866
24.15	Praca zdalna – porównanie różnych rodzajów pracy zdalnej.....	867
24.16	Praca zdalna wprowadzona jako elastyczna organizacja pracy na podstawie nowelizacji work-life balance.....	871
25.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.....	875
25.1	Formy działalności socjalnej pracodawcy.....	875
25.2	Kto jest zobowiązany utworzyć Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych?.....	876
25.3	Świadczenie urlopowe jako alternatywa dla działalności socjalnej.....	876
25.4	Pracodawca, komisja socjalna, związki zawodowe.....	878
25.5	Na co można przeznaczać środki Funduszu?.....	881
25.5.1	Co oznacza zwrot „działalność socjalna”?.....	881
25.5.2	Jakie wydatki można finansować z Funduszu?.....	882
25.5.3	Co oznacza zwrot „zakładowe obiekty socjalne”?.....	883
25.6	Czy warto badać potrzeby socjalne pracowników i byłych pracowników?.....	883
25.7	Kto może korzystać ze środków ZFŚS?.....	885
25.7.1	Czy pracownicy i byli pracownicy emeryci i renciści powinni otrzymywać takie same świadczenia według tych samych kryteriów?.....	887
25.7.2	Emeryt – były pracownik ma prawo do świadczeń z ZFŚS, nawet jeśli jednocześnie zatrudniony u innego pracodawcy na podstawie umowy o pracę.....	888
25.7.3	Jakie wydatki nie powinny być finansowane z ZFŚS?.....	888
25.7.4	Regulamin ZFŚS.....	890
25.8	Kryteria przyznawania środków z Funduszu uprawnionym.....	890
25.9	Opisy na ZFŚS.....	890
25.9.1	Odpisy obligatoryjne.....	892
25.9.2	Zwiększenia fakultatywne.....	892
25.10	Podstawa naliczenia odpisu na Fundusz w 2024 r.	893
25.11	Czy różny odpis na ZFŚS na pracownika i emeryta uzasadnia różnice w świadczeniach dla pracowników i byłych pracowników i rencistów.....	894
25.12	Brak możliwości ograniczenia działalności socjalnej w 2024 r. ze względu na COVID-19.....	895
25.13	Zestawienie zmian w podatkach i ustawie o ZFŚS 2023 i 2024 r.....	896
25.14	SN o kryterium socjalnym i minimalizacji danych.....	898
25.15	UODO o ZFŚS, w tym o cyklicznych przeglądach.....	901
26.	Podróże służbowe.....	905
26.1	Podróże służbowe - definicje.....	905
26.2	Rozporządzenie o podróżach służbowych.....	907
26.2.1	Podróże służbowe – przepisy wspólne.....	908
26.2.2	Podróż krajowa.....	912
26.3	Podwyższenie limitu diety krajowej od 1 stycznia 2023 r. i diety zagranicznej od 29 listopada 2022 r.....	916
26.4	Podróż zagraniczna.....	916
26.5	Czas pracy a podróż służbowa.....	923
26.6	Podróż służbowa a oddelegowanie.....	924
26.6.1	Oddelegowanie do pracy za granicą.....	926
27.	COVID-19.....	928
27.1	Odwolanie stanu epidemii.....	928

27.2 Początek i koniec stanu zagrożenia epidemicznego.....	928
27.2.1 Badania okresowe pracowników w związku z odwołaniem stanu zagrożenia epidemicznego.....	928
28. Kontrole.....	930
28.1 Kontrola w firmie a ochrona danych osobowych.....	930
28.2 Kontrola przestrzegania prawa pracy i rozstrzygania sporów.....	931
28.3 Kontrole PIP, US, ZUS – najczęściej kontrolowane kwestie.....	935
29. Zamówienie książek.....	949